

Dankdag 2017 – “Als de oogst binnen is”.

Orde van dienst:

Zingen: Psalm 67: 3

Votum en vredegroet

Nieuw Liedboek 716 Zaaïen, maaien, oogsten.

Gebed

Lezen: Lukas 12: 13-32

GK 166: 1, 2

Tekst: Lukas 12: 21

Preek

Zingen: “God de Here is almachtig.” (Melodie: “Ere zij aan God de Vader”)

Gebed

Collecte

GK 123: 1

Zegen.

Voor de Schriftlezing:

Het valt heel erg op, dat Jezus vaak over geld spreekt. Waarom?

Is Hij zo'n leraar, zo'n voorganger, die mensen alleen maar het geld uit de zak klopt?

Een omhooggevallen goeroe met een huis als een kasteel en 20 Porsches?

Nee.

Hij zwerft door het land. Hij sterft aan een kaal kruis.

Hij spreekt er zo vaak over omdat ook in zijn dagen mensen alleen maar bezig lijken te zijn met geld.

De tollenaars. Maar ook veel Farizeeën stonden als geldgierig bekend.

Jezus gaat daar vaak scherp op in.

Op dat dwaze vertrouwen op de Mammon.

Hij praat over geld, omdat hij mensen iets mooiers wil geven: het Koninkrijk van God.

Preek:

Dankdag.

Dat is altijd weer het teken, dat de oogst binnen is.

De velden liggen leeg en grijs te wachten op de winter.

In onze schuren liggen de aardappelen hoog opgestapeld. Het graan en de maïs.

Het zal vanavond niet zo moeilijk zijn om de HERE te danken.

Want we hebben veel om voor te danken in Nederland.

Want niet alleen is de oogst binnen. Het gaat ook goed met onze economie.

Bedrijven bloeien, de werkgelegenheid groeit. Iedereen gaat er in de komende jaren in koopkracht op vooruit. Zegt de regering.

Dankdag. Want we hebben veel om voor te danken.

Ook al weten we, dat veel mensen in Nederland onder de armoedegrens leven.

schulden hebben. geen betaald werk.

Moeilijk om te leven van steun.

Dankdag kan ook moeilijk zijn als je denkt aan al die miljoenen in onze wereld, die echt arm zijn. Ouders, die hun kinderen niet kunnen geven wat ze nodig hebben. En er is geen werk. Geen eten of drinken. Wel veel wapens en strijd.

Daarnaast liggen er heel eigen verleidingen in de welvaart.

Als je rijk bent kun je al snel denken, dat je God helemaal niet nodig hebt. Hij is zelfs erg lastig. Die Jezus, met zijn scherpe woorden over geld.

En toch is het dankdag.

Omdat we God willen danken, dat hij ons elke dag weer te eten en te drinken geeft. Kracht om ons werk te doen. Zegen op ons bedrijf. Over het vee op het land.

Vanavond luisteren we naar Jezus: wat doe je nu met al die zegen?.

Jezus reist door het land. Op weg naar Jeruzalem. En onderweg komen er overal tientallen en soms honderden mensen naar Hem toe met hun zieken en bezetenen.

Op een dag is er ook opeens een man, die met een heel andere vraag komt.

Hij zegt: *“Meester, zeg tegen mijn broer, dat hij de erfenis met mij moet delen”*. Dia

Het antwoord van Jezus is verrassend hard: *“Mens, wie heeft mij als rechter of bemiddelaar over jullie aangesteld?”*. Dia

Jezus zegt dus: *“Ga naar de rechter! Je moet daarvoor niet bij mij zijn”*. Dia

En daarna zegt Hij streng tegen die man en alle omstanders: Dia

“Pas op, hoed je voor iedere vorm van hebzucht, want iemands leven hangt niet af van zijn bezittingen, zelfs niet wanneer hij die in overvloed heeft”.

Wilde Jezus deze man niet helpen met deze erfeniskwestie?

Ja, natuurlijk wel.

Jezus wilde niets liever dan helpen.

Hij wilde hem zelfs veel radicaler helpen, dan die man zelf geholpen wilde worden!

Dat zie je al aan Jezus' eerste woord, de aanspraak: *“Mens, wie heeft mij als rechter en bemiddelaar aangesteld?”*.

Mens.

Die man ziet alleen maar geld.

Jezus ziet de mens.

En hij ziet in die mens blijkbaar de hebzucht.

Jezus ziet, dat de man niet echt geholpen was, wanneer hij áán zijn geld komt, maar dat hij vooral geholpen is, als hij van die hebzucht áfkomt.

Want hebzucht wil alleen maar meer en kan dus nooit dankbaar zijn.

Jezus wilde die kwestie helemaal niet oplossen. Hij wilde vooral die man verlossen.

Van zijn hebzucht.

Jezus wilde die man dus veel radicaler verlossen dan hij zelf geholpen wilde worden.

Jezus wilde de wortel van zijn probleem aanpakken.

Dat kun je ook hebben als je bij de dokter komt.

Je komt bij de dokter, omdat je zo'n vervelend hoestje hebt. Je vraagt om een middel tegen die hoest. Dan ben je al blij. Kun je weer gewoon je werk doen.

Maar die dokter kijkt verder: 'Waar komt dat hoestje vandaan?'

Hij luistert met zijn stethoscoop.

Hij laat foto's maken.

En op die foto's ziet hij een flinke longontsteking.

In plaats van een middel tegen hoest, krijg je antibiotica en moet je op bed en uitzieken. Dat hoestje was maar een symptoom.

Het probleem zat dieper.

Zo kijkt ook Jezus door deze man heen en ziet zijn hart. En dat hart is ziek. De ziekte "Hebzucht". "Goudkoorts".

En zo kijkt Jezus ook ons aan.

Hij is niet gekomen om al onze grote of kleine kwesties op te lossen.

Hij is gekomen om ons hart te verlossen .

Onze nood is dan ook niet, dat we niet altijd krijgen wat ons toekomt. Maar dat we door onze hebzucht de ánder niet geven wat hem toekomt.

Dat laat Jezus zien met de gelijkenis over die boer met zijn oogst en grote schuren. Die rijke dwaas.

Daarbij moet u dit even goed bedenken.

Bij ons betekent 'dwaas' vaak 'dom'."Doe niet zo dwaas! Doe niet zo dom!".

Maar in de bijbel heeft het een andere klank.

'Dwaas' is niet een gebrek aan intelligentie.

In de bijbel kunnen dwaze mensen tegelijk mensen zijn met een hoog IQ.

Zoals die boer uit de gelijkenis niet bepaald dom was!

Hij boert heel goed, heeft een geweldige oogst en bouwt extra schuren. Een slimme kerel, die zijn vak kent.

Hij is niet dom, maar hij is wel dwaas.

En een dwaas is in de bijbel iemand, die geen rekening met God houdt.

Psalm 14: "Dwazen denken: 'Er is geen God'.

Let op: daarmee zeggen die dwazen niet dat er dus geen God zou bestaan. In die tijd geloofden alle mensen in goden.

Dwaas wil zeggen: 'we houden geen rekening met God!'.

Ze leven alsof er geen God bestaat.

Zo gaat het met die dwaze boer. Hij is niet dom. Hij is juist heel uitgekookt.

En hij is heel erg door God gezegend. De oogst is groot.

Toch is hij dwaas. Zijn god is zijn graan.

Dat zie je ook gebeuren.

Die boer ziet die enorme oogst en dan vraagt hij zichzelf af: 'wat moet ik doen?'.

Hij ging bij zichzelf te rade. Dát was zijn dwaasheid. Hij ging niet bij God te rade.

Want hoe hard hij er misschien ook voor had gewerkt, ieder korreltje van heel die berg graan had God laten groeien. Maar toen hij mocht oogsten kwam God er niet meer aan te pas.

Hij vraagt zichzelf af.

En het antwoord had hij ook al gauw gevonden: 'Dit ga ik doen: ik ga mijn schuren afbreken en grotere schuren bouwen en daar de hele oogst in opslaan. Dan heb ik voor jaren en jaren genoeg te eten en te drinken en kan ik een vrolijk leventje leiden".

Als je zo leest denk je: "En wat was daar nu zo verkeerd aan?".

Het was toch zijn eigen graan en zijn eigen bedrijf? En wij leggen toch ook geld opzij voor later? En wij denken ook: 'Nog even hard werken, paar jaar er flink tegenaan en dan eindelijk pensioen'. Je ziet het al voor je: op een mooi strand...glas wijn....

Daar is toch niets mis mee?

Nee.

Toch is hij dwaas. Op twee manieren.

De **eerste** is deze: in die dagen was het opslaan van de oogst vaak heel slecht.

In Spreuken 11: 26 lezen we "*Wie zijn graan vasthoudt, wordt door het volk* Dia.
vervloekt, wie het verkoopt, wordt gezegend".

Wat betekent dat?

Nou, als de oogst binnen was, dan was er een overvloed aan graan. En de prijzen waren dus laag. Slimme boeren hielden hun graan daarom vaak achter. Ze wachten met verkopen totdat er gebrek aan graan was. Ze konden hun graan dan tegen veel hogere prijzen verkopen.

Het waren speculanten, die op deze manier schatten verdienden.

Maar ondertussen waren de armen en de gewone mensen de dupe. Voor hen waren de kunstmatig opgedreven prijzen soms niet te betalen. En zij verwensten die boeren.

Zo was ook die rijke boer een ordinaire speculant.

Dat zie je ook aan Jezus' woorden: "hij sloeg ál zijn graan en ál zijn goederen op". En zo kon hij met zijn moderne schuren de slechtste tijd afwachten en dan geweldige winsten maken.

Hebzucht.

Als hij het maar goed had. Hij dacht alleen aan zichzelf.

Maar God had het zich anders gedacht!

Dat is het grote keerpunt in de gelijkenis: "Maar God had het zich anders gedacht...".

Die rijke dwaas had alles goed gepland en ingecalculeerd.

Behalve God.

En dat was zijn dwaasheid.

Dat is ook de **tweede** dwaasheid: hij is alleen maar bezig met dit leven. En van de ene op de andere dag haalt God een streep door de rekening van die rijke dwaas.

Want in diezelfde nacht zei God tegen hem: "*Dwaas, nog deze nacht zal je leven van je worden teruggevorderd. Voor wie zijn dan de schatten, die je hebt opgeslagen?*".

Hij was alleen maar bezig met dit leven. Alsof zijn leven van hemzelf was.

De conclusie die Jezus trekt is dit: "Zo vergaat het iemand, die schatten verzamelt voor zichzelf en niet rijk is in God".

En daarmee spreekt Jezus ons ook aan.

Als God ons gezondheid en werk en oogst geeft, is dat niet alleen maar voor onszelf.

Hij geeft dat om van te genieten.

Maar ook om Hem mee te dienen en je naasten te helpen.

Je bent niet rijk als je veel bezit.

Voor God zijn veel rijken alleen maar armen met geld.

Zo zet Jezus ons op een tweesprong op dankdag.

Zie je je huis, je werk, je gezin, je oogst als geschenk van God? Zie je Gods liefde?

Of zie je het als vanzelfsprekend? Zelf-verdiend.

Is God je rijkdom, die je een nieuw leven op een nieuwe aarde kan geven?

Of leef je voor de korte termijn?

Een meerjarenplan of een plan voor de eeuwigheid?

Dia.

Iemand schrijft: "De zin van het mensenleven ligt niet in wat je neemt, maar in wat je geeft". Zo doet God dat ook: Hij geeft. Handenvol van zijn goedheid.

We hebben zo veel om voor te danken vandaag.

En veel om over na te denken.

Amen.